

08.08.2024

Kansliapäällikkö

104 §

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle työttömyysturvalain ja työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain 4 ja 8 §:n muuttamisesta

HEL 2024-009668 T 03 00 00

Päätös

Kansliapäällikkö päätti antaa sosiaali- ja terveysministeriölle seuraavan lausunnon hallituksen esityksestä eduskunnalle työttömyysturvalain ja työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain 4 ja 8 §:n muuttamisesta.

Lausunto

Aktiiviajan korotusosien poistaminen

Esitysluonnoksen mukaan muutosten arvioidaan yhdessä heikentävän kuntataloutta noin 3,4 miljoonalla eurolla. Hallituksen aiemmin esittäneillä muutoksilla työttömyysturvalain nojalla maksettaviin työttömyysetuuksiin (HE 13/2024 & HE 73/2023) on myös ollut kuntataloutta heikentäviä vaikutuksia. Yhteenlaskettuna muutokset heikentävät kuntataloutta 71 miljoonalla eurolla. Samalla muutokset vahvistavat kokonaisuutena arvioiden julkista taloutta. Muutosten vaikutukset ovat kuitenkin olleet täysin vinoutuneita ja positiiviset vaikutukset ovat kanavoituneet puhtaasti sosiaaliturvarahastojen ja työttömyyskassojen talouteen. Muutokset ovat vahvistaneet niiden taloutta lähes 700 miljoonan euron arvosta.

Hallituksen tulee tasapainottaa julkisen talouden vahvistamisesta koituneita hyötyjä laajemmin. Esitettyjen muutosten kuntataloutta heikentävät toimet tulee kompensoida kunnille täysimääräisesti.

On vaikea täsmällisesti arvioida korotusosien poistamisen vaikutusta työttömien työnhakijoiden halukkuuteen osallistua työllistymistä edistäviin palveluihin. Korotusosien poistaminen tulee todennäköisesti heikentämään työllistymistä edistäviin palveluihin osallistumista, millä on vaikutusta työttömien työnhakijoiden osaamiseen ja osaavan työvoiman tarjontaan. On odotettavissa, että esitettyjen muutosten myötä työttömien työnhakijoiden osaamistason nostaminen on jatkossa hankalampaa.

Korotusosa ja korotettu ansio-osa maksettaisiin vuoden 2025 aikana vain henkilöille, jotka ovat aloittaneet työllistämistä edistävän palvelun viimeistään 30.6.2024. Kesän ja syksyn aikana työllistymistä edistävän

08.08.2024

Kansliapäällikkö

palvelun aloittaa paljon työnhakijoita, joiden palvelu kestää vuodelle 2025 asti.

On ongelmallista, että palvelun aloittavien oikeutta korotusosaan säädetään lailla palvelun ollessa jo käynnissä. Vielä ongelmallisempaa on, että heikennetään palvelussa olevien tilannetta lailla, jota ei ole edes esitelty eduskunnalle ennen kuin henkilöt ovat aloittaneet palvelun. Parimpi lainsäätämistapa oli tehdä rajausta siten, että korotusosa ja korotettu ansio-osa maksettaisiin vuoden 2025 aikana kaikille henkilöille, joiden työllistymistä edistävä palvelu on alkanut ennen lakimuutoksen voimaantuloa, kuitenkin kokonaisuudessaan enintään 200 päivältä.

Liikkuvuusavustuksen korotusosa

Helsinki ja Helsingin seutu tarvitsee osaavaa työvoimaa vastatakseen työnantajien osaamistarpeisiin ja mahdollistaakseen taloudellisen kasvun. On tarkoituksenmukaista kannustaa työnhakijoita ja työttömiä muuttamana työn perässä alueille, joissa työvoimatarpeet ovat kasvussa ja joissa työn tuottavuus on keskimääräistä korkeampaa. Valtion tulee jatkossakin luoda kannustimia työvoiman alueellisen liikkuvuuden lisäämiseen.

Liikkuvuusavustuksen merkitys työn perässä muuttamisen kannustimena on tutkimuksen perusteella kuitenkin vähäinen. On huomioitava myös, että reilusti yli puolet suomalaisista asuu 200 kilometrin säteellä Helsingistä. Liikkuvuusavustuksen korotusosan poistolla ei täten oletettavasti ole merkittäviä vaikutuksia osaavan työvoiman saatavuuteen Helsingissä.

Osittainen työmarkkinatuki

Tavoite työnteon kannattavuuden lisäämistä on hyvä, mutta esitetty muutos, jossa osittaisen työmarkkinatuen määrää vähennetään, ei yksiselitteisesti tue tavoitetta. Osittaisen työmarkkinatuen vähentämisen myötä yhä useampi voi joutua joutuneen turvautumaan viimesijaiseen etuuteen eli toimeentulotukeen. Toimeentulotukeen turvautumisen on todettu muodostavan merkittäviä kannustinloukkuja sekä aiheuttavan lisää byrokratiaa.

Päätöksen perustelut

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esityksestä eduskunnalle työttömyysturvalain ja työttömyysetuuk-sien rahoituksesta annetun lain 4 ja 8 §:n muuttamiseksi.

Esityksen mukaan työllistymistä edistävien palvelujen ajalta maksettavasta peruspäivärahan ja työmarkkinatuen korotusosasta ja ansiopäi-

08.08.2024

Kansliapäällikkö

värahan korotetusta ansio-osasta luovutaan. Työllistymistä edistävien palvelujen ajalta maksettaisiin saman suuruista työttömyysetuutta kuin työttömänä ollessa. Lisäksi poistettaisiin mahdollisuus maksaa liikkuvuusavustusta korotettuna. Työttömyysetuuksien rahoituksesta annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että rahoitussäännöksissä huomioitaisiin työttömyysturvalaissa säädettyjen korotusosien poistuminen.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan, että osittaisen työmarkkinatuen vähimmäismäärää pienennetään siten, että se olisi 35 prosenttia siitä työmarkkinatuesta, jota vanhempiensa taloudessa asuvalle työnhakijalle muutoin työmarkkinatukena maksettaisiin. Työnhakijan vanhempien, joiden taloudessa hän asuu, tuloina ei huomioitaisi omaishoitajan hoitopalkkiota.

Lisätiedot

Timo Aulanko, johtava asiantuntija, puhelin: 09 310 34981
timo.aulanko(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

08.08.2024

Kansliapäällikkö

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1 MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 104 §.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

08.08.2024

Kansliapäällikkö

Jukka-Pekka Ujula
kansliapäällikkö

Päätös on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 09.08.2024.